

המאסטרים של הכנת הבושם בגראס זכו בהכרת אונסק"ו

Posted on 25 במאי 2019 by עירית רוזנבלום

העיר גראס היא פנינה תיירותית בלב חבל תיירות רחב יותר, ארץ הגראס בפרובנס

Categories: תיירות, ראשי

Tag: אונסק"ו, גראס, פרובנס קוט-ד'אזור, פרגונאר, בושם

טכניקות לייצור בושם המיושמות בגראס (Grasse), עיר בחבל פרובנס בדרום-צפון שבה צומחים האיריס, היסמין הלבנדר וצמחים ריחניים אחרים, זכו לא מכבר להכרה של האו"ם והן עשויות להחזיר לתחום הבישום מגדלים מומחים שפרשו ממנו.

אונסק"ו ארגון התרבות והחינוך של האו"ם צירף את המיומנויות הקשורות לטיפוח פרחים ושילוב הניחוחות בגראס

לרשימת אוצרות התרבות האנושית. הכישורים הקשורים לבושם בארץ הגראס - Pays de Grasse - כוללים את הטיפוח של צמחי בושם, הידע ועיבוד של חומרי גלם טבעיים ואת האמנות של הרכבת בושם. כל בושם מורכב מ-200-600 מרכיבים שונים.

לבנדר, הצמח המזוהה עם פרובנס יותר מכל. צילום עיריית רוזנבלום

טיפוח צמחי הבשמים כרוך במגוון רחב של מיומנויות וידע, כגון: טבע, אדמה, מזג אוויר, ביולוגיה, פיסולוגיה של הצומח ונהלי גינון, כמו גם טכניקות ספציפיות כגון מיצוי ושיטות זיקוק הידראולי. תושבי גראס אימצו את הטכניקות הללו ועזרו לשפר אותן. בנוסף לכישורים הטכניים, אמנות מיצוי וייצור הבושם דורשת דמיון, זיכרון ויצירתיות. לפי אונסק"ו, בושם מייצר קשרים חברתיים ומספק מקור חשוב לעבודה עונתית. ידע בנושא מועבר בעיקר באופן לא-פורמלי דרך תהליך הלמידה הארוך שעדיין מתרחש בעיקר על ידי יצרני הפרפיום. עם זאת, בעשורים האחרונים חלה התעניינות גוברת בדרך למידה באמצעות הוראה פורמלית.

למרות שהעיר גראס נחשבת עדיין על ידי יצרני הבושם כאחד מהמרכזים החשובים ביותר בעולם הניחוח - בשל ידע שפותח במשך יותר מחמש מאות שנים ומיקרו-אקלים ייחודי - מספר יצרני הבשמים בגראס נמצא במגמת ירידה. חלק מהעסקים עברו לטוניסיה או למרוקו, שם עלויות הייצור נמוכות יותר, לצד פלישה של יזמי נדל"ן שהקירבה של העיר הקטנה לאזור היקר של הריביירה הצרפתית ליד קאן, ופיתוח עירוני במה שהיה פעם אדמה חקלאית.

https://www.youtube.com/watch?time_continue=65&v=X1CdSuWshd0

סרטון על העיר גראס. צילום Tourism pays le Grasse

כ-300 דונם (20 הקטר) מוקדשים לגידולי צמחי בושם כיום בגראס, לעומת 20,000 דונם במאה שעברה. עם זאת מועצת העיר קבעה כי 700 דונם של שדות שסומנו כפוטנציאל לפיתוח עירוני, יוחזרו להיות קרקע חקלאית, כדי לעודד את הגידולים ואת הפקת הבשמים.

הדרכה על הפקת הבושם במפעל פרגונאר בגראס. צילום עיריית רוזנבלום

קומץ יזמים צעירים כבר סייעו להחיות את אחת ההתמחויות המאוימות ביותר בתעשייה בשנים האחרונות, אולם לפי הסנטור המקומי ז'אן-פייר לאו, "זה עדיין רחוק ממה שהיה בימי השיא שלה". התוצרת של גראס עדיין נחשקת על ידי חברות יוקרה גדולות כמו LVMH - הבעלים של שאנל וגרלן Gerlain

גראס היא עיר עם 55,000 תושבים במרכז ארץ הגראס (Pays de Grasse) שבפרובנס ואיישה ביתן בתערוכת התיירות - LE SALON Rendez vous en France של לשכת התיירות הצרפתית שהתקיימה בחודש מרץ במארסיי והתמקדה בתיירות בפרובנס-קוט ד'אזור.

בירת הבשמים של העולם

צרפת מזוהה עם שיק צרפתי ועם ריח יוקרתי וגראס מרחק כ-30 קילומטרים מניס שבִּרְיוּוִיֶּרָה הצרפתית היא בירת הבשמים של העולם. בגראס, עיר הררית עם עיר עתיקה מרשימה, פועלים כמה מיצרני הבושם הגדולים והנחשבים ביותר בצרפת. הוקם בה גם מוזיאון הבושם היחיד בעולם, הפורש את ההסטוריה של הפקת הבשמים לאורך השנים.

מעניין לדעת שהחפצים המבושמים הראשונים נמצאו דווקא במזרח התיכון ומתוארכים לשנת 7000 לפני הספירה. מאוחר יותר לכדו גם המצרים ריחות בשמנים מן החי ומהצומח. המוזיאון, בן קומות אחדות מציג, בין השאר, אריזות של בשמים מימים עברו, שמעלים זכרונות בלב כל אחד, על הבושם של אמא או של סבתא. אתר.

בקבוקוני בושם מן העבר במוזיאון הבושם בגראס. צילום עיריית רוזנבלום

לצד המוזיאון שוכן מוזיאון נוסף, פרטי, הוא מוזיאון הבשמים של פרגונאר (fragonard), הקרוי על שם הצייר ז'אן אונורה פרגונאר, יליד גראס. המוזיאון שוכן במרכז מבקרים שחנות לציוד ו גם במפעל, שבו אפשר לראות את ייצור הבושם, ללמוד על ההבדלים בין או דה פרפיוס לפרפיוס, ועל העובדה שתמציות הפרחים (טבעיות ומלאכותיות) מגיעות כיום לגראס מכל העולם. הפרחים המקומיים הם סיגליות, לבנדר, יסמין, מימוזה ואחרים, אך פרחים נוספים מגיעים ממקומות מרוחקים אף כאוסטרליה. לפרגונאר גם חנויות לטקסטיל לבית ולאופנה, כולם סמוכים זה לזה. הביקור במפעל הוא ללא תשלום. כמו כן יש בפרגונאר סדנאות לייצור בושם ומקבלים בקבוקון של 100 מ"ל מהבושם האישי שיוצר במחיר של 75 יורו לסדנה. פעילות דומה מתקיימת בפריז, שם פתחה פרגונאר מרכז תיירות ומחירה 95 יורו.

אתר.

חידוש במסגרת פעילות משפחתית בגראס היא טעימת פרחים וייצור ריבת ורדים וסירופ יסמין. גראס עצמה נעימה גם היא לביקור: היא מלאה פריס וגנים. החודש התקיים בה ה"אקספו של הוורדים, בו אפשר היה למצוא בין המזרקות והכיכרות 25,000 ורדים ועוד כ-8,500 ורדים בתצוגה. האקספו מתקיים בכל שנה.

פרטים על פעילות תיירותית בגראס וסביבותיה **באתר:**

https://www.youtube.com/watch?time_continue=54&v=XbhVPEtNXMQ

טרטון על יצרנית הבושם והמרכז התיירותי פרגונאר. צילום Tourisme pays le Grasse

הכותבת היתה אורחת לשכת התיירות של צרפת Atout-France